

Meeqqanik kinguaassiutigut atonerluinermut pinngitsaaliillunilu atoqatiginninnermut atatillugu pineqaatissiissutit sukannerulerlunnissaat aammalu pineqaatissinneqarsimasut pineqaatissinneqarnerminnut atatillugu katsorsarneqartalennissaat siunertaralugu Naalakkersuisut Qallunaat Nunaanni Naalakkersuisunik isumaqatigiinniarnermik aallartitsissasut Inatsisartunit peqquneqarnissaannik aalajangiiffigissasatut siunnersuut.

(Inatsisartunit ilaasortaqa Olga P. Berthelsen, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

(Naalakkersuisut Siulittaasuat)

Siullermeerneqarnera

Naalakkersuisut siunnersuummut saqqummiussisoq qutsavigaat sammineqartumut ilungersunartumut iliuuseqarneranut, tamatta akisussaaqataaffigivarput iliuuseqarfigissallugulu.

Pineqaatissiissutit aalajangersaaffigineqartarput Pinerluttulerinermi Inatsit naapertorlugu, eqqatuussiviillu aalajangigassaraat Pinerluttulerinermi Inatsimmi sianaakkusiussat aallavigalugit pineqaatissiissutit qanoq sakkortussuseqassanersut. Pineqaatissiissutit pinerluttulerinermi inatsisidssaq nutaaq 1/1 2010-mi atulersusaaq aallaavigalugu aalajangersaaffigineqartartussat aalajangersaaffigineqartassapput pinerluuteqarsimasooq aallaavigalugu aammalu pinerluuteqarsimasup pinerluuteqaqqinnginnissaa anguniarlugu pinaveersaartitsisinnaaneq aallaavigalugu. Pinerluuteqarsimasunut pineqaatissiissutaasartut sakkortusineqarnissaannik politikikkut kissaataasarsimasut naammassiniarlugit Eqqartuussiveqarneq pillugu Ataatsimiititaliarsuup kaammattuutigaa, pinerluttulerinermi inatsisissami nutaami *iliuuseqartoq aallaavigalugu* aamma *iliuuseq aallaavigalugu* pineqaatissiisarnissaq inatsisiliuunneqassasoq. Pinerluttulerinermi inatsisissami takuneqarsinnaavoq pineqaatissiissutit sakkortussusissaasa aalajangersaaffiginiarnerni pinerluutigineqarsimasup sakkortussusaaa tunngaviginiarneqartassasoq, tassunga ilanngullugit nalilersorneqartassapput pinerluutigineqarsimasup pinngitsoortinniarnissaanut inuiaqatigiit qanoq pingaartitsitiginersut, pinerluuteqarsimasup inuttut atugarisai, tassunga ilanngullugit pineqartup inatsisilik unioqqutitseqqinnginnissaa siunertaralugu suut suliniutigineqartariaqarnersut.

Pinerluttulerinermi inatsisissap nutaap eqqartuusseriaatsit naapertorlugit suliarineqarsimanera erseqqissaatiginiarlugu *pineqaatissiissutit sakkortusiartuaartinernannik iluseq* eqqunneqarsimavoq. Ilusip taassuma atortussanngortinneqartup kingunerisaanik pinerluttulerinermik inatsimmi nassuarneqarsimapput pineqaatissiissutit ataasiakkaat qaqugukkut atorneqartarsinnaanerit. Tamatuma kingunerissaanik eqqartuussisup pineqarluuteqarsimasup pisariaqartitai aallaavigalugit pineqaatissiisinnaatitaanera attatiinnarneqassaaq kiisalu pineqaatisseriaatsit ataasiakkaat atorneqarsinnaaneri pillugit maleruagassaliortoqassaaq. Pinerluttulerinermut Inatsimmut atuuttumut sanilliullugu tamanna sukaterineruvoq.

Pineqaatissiissutit sakkortussusissaasa aalajangiiffigineqartarnerinut tunngatillugu Eqqartuussiveqarnermut Ataatsimiititaliarsuarmit pingaartinneqarlunnarsimavoq pineqaatissiissutit imarisaasa eqqarsaatigeqqissaarneqarnissaat. Pingaartumik inissiisarfinnut inissiisarnerit aammalu Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinni sullissisalernissap eqqunneqarnissaanut tunngatillugu.

Eqqartuusseriaatsit allanngortiternerisa eqqunneqarneranut atatillugu suleqatigiissitalianik arlalinnik pilersitsisoqarsimavoq, aaqquussinernut nutaanut tunngatillugu kaammattuutitnik suliaqarnissaat siunertaralugu soorlu inissiisarfinnut inissiisarnerit eqqarsaatigalugit. Tassunga ilanngullugit pinerliisut pisariaqartitaminnik katsorsarneqarsinnaanerit periarfissat pitsanngortinnissaat. Suleqatigiissitap Kalaallit Nunaanni inissiisarfinni katsorsaasarnernik isumaginnittarnernillu misissuisussap suliani 2009-mi aasakkut naammassivaa. Kinguaassiutitigut atornerluisarnernik suliaqartussatut suleqatigiissitap kaammattuutigaa inissiisarfinni ataatsimoorluni oqaloqatigiittarnerit atornerqalissasut. Pissutsit Naalakkersuisunit isiginiaqqissaarneqartut tassaapput kinguaasiutitigut atornerluisimasut nakorsaatit atorlugit katsorsarneqartarnerat, ilaatigut inissiisarfinnut inissinneqarnerinut atatillugu tissarnaveersaatitnik nakorsaaserneqartarnerat tamannalu misiligummik iperagaanernut atatillugu aamma piumasaqaatitut atornerqartartoq, annikitsuaraannarmillu ajorunnaarsaalluni katsorsaasoqartarluni.

Suleqatigiissitap kingulliullugu taaneqartup suliani naamassiniarlugit sulileruttorpoq 2010-llu ukiuata affaani siullermi inissinneqarsimasut tarnip pissusaanik ilisimasalinnit, tassalu psykologinit psykiaterinillu, katsorsarneqartarnerinut piusamaqaatinik pitsaassusaanullu tunngasunik ilaannakortumik inassuteqarnermigut, suleqatigiissitap taassuma ilanngullugu suliarissavaa inissinneqarsimasunut sullissisarnerni maleruagassiornissaq. Tassunga tunngatillugu ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq suleqatigiissitap taasuma Nuummi matoqqasumik inissiisarfiliornissaq malinnaaffigimmagu, inissiisarfik pineqartoq 2014-p naanerani piareerluni atulernissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Siunnersuummut saqqummiussisup pineqaatissinneqarsimasut pineqaatissinneqarnerminnut atatillugu katsorsarneqarlernissaannut kissaataata saniatigut Naalakkersuisut kissaatigivaat aamma pinaveersaartitsinermit iliuitsit sakkortunerulernissaat.

Tamanna ajornartorsiut tamanut ilungersunartooq peqqissaartumik politikikkut suliarineqarnissaa qulakkeerniarlugu Naalakkersuisut pilersaarusiortup inatsisartunut ilaasortanut Naalakkersuisunullu ilaasortanut atorfilinnullu tassunga attuumassuteqartunut Upernaakkut ataatsimiinnissaq 2010 sioqqullugu sammisaq pillugu isumasioqatigiissitsisoqassasoq

Siuliani tunngavilersuutigineqartut tunngavigalugit aalajangiiffigisassatut siunnersuut Naalakkersuisut tapersorsorpaat aamma siunnersuut Inatsisinut Ataatsimiititaliami suliarineqarnissaa innersuullugu.